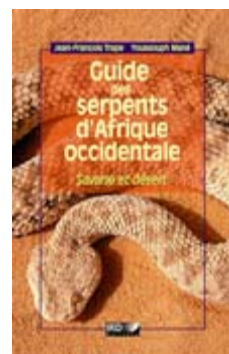

RECENZE

GUIDE DES SERPENTS D'AFRIQUE OCCIDENTALE – SAVANE ET DÉSERT

Jean-Francois Trape, Youssouph Mane

IRD – Institut de recherche pour le développement. Paris, 2006: 226 ss.

ISBN:2-7099-1600-2

V roce 2006 vydalo IRD další knihu, která se zabývá hady západní Afriky. V roce 2001 vyšla v druhé edici kniha zabývající se hady západní a střední Afriky od autora Chippauxe. Tentokrát jsou autory uznávaní západoafričtí herpetologové Dr. Trape a Dr. Mane. Oba autoři mají na svém účtě mnoho odborných prací a popsaných nových druhů a poddruhů plazů ze západní Afriky. Můžeme říci, že co se týká kariéry obou autorů, tak nyní jsou oba na vrcholu, což dokládají svou čínorodou publikační činností. Oba autoři sídlí v centru IRD v Senegal v hlavním městě Dakaru. Odtud vyrážejí do terénu Senegal a sousedních zemí – Gambie, Mauritánie, Burkina Faso, Mali a Niger. Autorům se podařilo za mnoho let (od 1988 – 2005) nasbírat úctyhodných 13000 exemplářů hadů z těchto a okolních zemí. Z této sbírky také vychází tato kniha. Zajímavostí je, že zkušenější J. F. Trape je ve skutečnosti, resp. žije se tím, že je doktorem – epidemiologem a parazitologem (malárie).

Kniha pojednává o hadech savan a pouští západní Afriky (Senegal, Mauritanie, Gambie, Burkina Faso, Mali a Niger). Kniha má 226 stránek na méně kvalitním křídlovém papíře. Má měkké desky. V knize je použit francouzský jazyk. Kniha je bohatě ilustrovaná celkem kvalitními barevnými fotografiemi. Většina z nich je velká přes půl stránky. Kniha je rozdělena do čtyř částí, tedy pokud nepočítáme předmluvu, úvod, literaturu a obsah, resp. index jmen. První částí je kapitola pojednávající o jedovatých hadech a hlavně jejich uštknutích, jedu a léčbě pokousaných lidí (13-24 ss). Další kapitolou je pojednání o geografii a vegetaci v pojednávajících zemích (25-30 ss). Třetí kapitolou je determinace a určovací klíče jednotlivých skupin a druhů hadů. Klíče jsou doplněny několika barevnými fotografiemi a perokresbami (31-52 ss). Poslední a největší kapitolou jsou monografie jednotlivých druhů, kterých je v knize vyobrazeno 81. U každého druhu naleznete vědecké jméno a kdo druh popsal. Dále jsou zde uvedeny: anglické a francouzské pojmenování, rychlá identifikace hada, velikost, rozšíření druhu, jeho popis a stručně biologie. Pro každý druh je zde uvedena mapa rozšíření (poměrně kvalitní a přehledná) a perokresba dorzální a laterální plochy hlavy. Na druhé protistraně jsou většinou uvedeny dvě fotografie. Na fotografiích jsou však ve většině případů mrtví či sbírkoví jedinci. Nicméně je zde vyobrazeno poměrně mnoho vzácných a řídkých fotografovaných hadů (*Atractaspis spp.*, *Naja katiensis*, *Dendroaspis polylepis* ze západní Afriky, *Crotaphopeltis hippocrepsis*, *Dasypeltis gansi*, *D. confusa*, *D. sahelensis* atd.).

Kniha svými informacemi má vliv na taxonomii několika druhů. Autoři v knize uvádějí dva dosud nepopsané poddruhy, u který oni připravují popis – *Naja haje* ssp. A *Philothamnus semivariegatus* ssp. Od publikace Chippauxe (2001) se navýšil počet druhů vyskytujících se v západní Africe o: *Leptotyphlops adleri*, *L. albiventris*, *L. algeriensis*, *L. cairi*, *L. rouxestevae*, *Dasypeltis sahelensis*, *D. confusa*, *D. gansi gansi*, *D. g. latericia*, *Mehelya gabouensis*, *Prosymna greigerti*, *Psammophis sudanensis leucogaster*, *Psammophis aegyptius*, *Atractaspis watsoni* a *Naja nubiae*. Řada těchto druhů je recentně nově popsáno, řada jmen je revalidována a u části druhů byl prokázán recentní výskyt v oblasti.

Několi druhů a poddruhů autoři neuvádějí ve své knize (důvody jsou popsány u jednotlivých druhů): *Aparallactus modestus*, *Chamaelycus fasciatus*, *Dasypeltis scabra*, *D. fasciata*, *Echis jogeri*, *Hapsidophrys smaragdina*, *Lamprophis virgatus*, *Leptotyphlops natatrix*, *Lycophidion taylori*, *Natriciteres fuliginoides*, *Philothamnus angolensis*, *Psammophis rukwae*, *Rhamphiophis maradiensis* (považují za synonymum k *Malpolon moilensis*), *Telescopus obtusus* a *Thelotornis kirtlandi*.

U některých druhů, u nichž je sporný druhový či rodový status jmen považují za platná tato jména: hroznýšci – rod *Gongylophis*, hlavatka – *Telescopus tripolitanus*, *Malpolon moilensis* (nikoliv *Scutophis moilensis*), *Dromophis* spp. (nikoliv *Psammophis*, ačkoliv pro *Psammophis* vychází molekulární analýza DNA, Ch. Kelly – unpublished.), *Spalerosophis cliffordi* (nikoliv *S. diadema cliffordi*).

Z publikace se dozvíme, že autoři spolu s dalšími připravují řadu nových publikací, např. seznam hadů Mauritánie, Mali a přilehlých států apod.

Kniha je velmi pěkná, přehledná a s kvalitními fotografiemi hadů s lokalitou původu. V knize mi chybí více informací o biologii druhů v přírodě. Knihu, která vychází z obrovských sbírek IRD, ale i muzeí v Evropě, je možné chápat jako určitý seznam – checklist druhů pojednávající oblasti. Autoři jsou opravdovými autoritami a jsou uznávaní odborníci v široké herpetologické veřejnosti. Toto a mnoho jiného dodává publikaci záruku odbornosti. Nezbývá mi dodat, než že by kniha určitě neměla chybět v žádné knihovně milovníka hadů Afriky a hadů vůbec.

Knihu jsem objednával z knihkupectví Steven Simpsons Books z Anglie (UK) přes internet a stála mě 1380 Kč. Doporučená cena od nakladatelství IRD je 29 euro.

Hezké počtení.
Tomáš Mazuch

Genre
Dendroaspis *Wolter-Hallwachs, 1940*

Genre synonyme
Molophilus *Wolter-Hallwachs*

Statut de conservation
 Préoccupant (selon le Programme mondial de conservation de l'Union internationale pour la conservation de la nature, 2004)

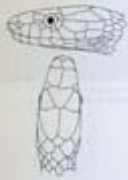
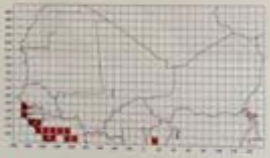
Désignation
 Longue langue verte (selon Wolter-Hallwachs, 1940)

Repartition et habitat
 En Afrique du Nord, du Sud et dans d'autres régions.

Désignation
 La tête est allongée. La langue est très longue et se divise en deux parties. Les yeux sont petits. Le corps est très fin et se divise en deux parties. Les écailles sont petites et se divisent en deux parties.

différents et leur nombre varie de 115 à 120, sans différence entre les sexes. La coloration générale est verte et se divise progressivement à l'arrière vers le blanc. La partie antérieure des écailles dorsales est caractéristiquement bicolore de noir et de bleu, mais les grandes écailles postérieures sont de couleur uniforme. Les écailles de la queue sont également bicolores de noir et de bleu.

Habitudes alimentaires
 Le mâle se nourrit de serpents arboricoles, comme *Coluber*, qui est sa proie principale. Il chasse dans les arbres et se divise en deux parties. Les écailles sont petites et se divisent en deux parties.

Dendroaspis viridis
 Wolter-Hallwachs

Dendroaspis viridis
 Wolter-Hallwachs